

Banc d'Experiències i Bones Pràctiques

CONVIVIM ESPORTIVAMENT

FITXA DIVULGATIVA. ANY EDICIÓ 2014

L'esport com a eina per a la cohesió i l'apoderament

Promogut per: Institut Barcelona Esports. Promoció Esportiva

Ajuntament
de Barcelona

PRÀCTICA ACTUALITZADA
2019

Presentació

El programa Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència té com a objectiu la integració d'infants i adolescents mitjançant la promoció d'activitats esportives en horari no escolar. Les accions es desenvolupen entre tot l'alumnat dels centres educatius de primària i de secundària i entre aquells adolescents i joves que no estan en edat escolar i que tampoc treballen. La pràctica utilitza l'activitat física com a element cohesionador i alhora facilita la formació de joves que poden trobar en l'esport una motivació i un interès per retornar al sistema educatiu superior. Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència consta de dos grans línies d'activitat. D'una banda, el *Pla d'infants, joves i esport*, amb una fase inicial en què s'impulsa la pràctica esportiva a través de l'oferta d'activitat i una segona fase de creixement, en què s'ofereix el suport a la xarxa associativa del barri perquè pugui desenvolupar els projectes esportius amb autonomia. El *Pla d'adolescents i esport* s'adreça als joves que es troben fora del sistema educatiu i no han entrat en el món laboral. A través de l'esport, es facilita l'adquisició d'habilitats per a la seva inserció laboral en l'àmbit esportiu, fins i tot, com a futurs monitors del projecte.

Aquesta pràctica està vinculada amb: esports, immigració i interculturalitat, serveis socials, acció comunitària, infància, adolescència, joventut, ciutat

El context

El programa Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència neix l'any 2012 amb l'objecte de fer de l'**esport** una eina de **cohesió** social i normalització de la **convivència** entre tot l'alumnat, adolescents, joves i per extensió el veïnatge de Barcelona. L'aprovació de la Mesura de Govern impulsa la generació d'oferta esportiva vinculada directament a les **escoles** i als centres esportius dels barris, de manera que sempre que sigui factible les activitats es desenvolupen en el mateix centre educatiu per a la població en edat escolar. Les mesures adreçades a la població que ja no està en el període d'educació obligatòria es realitzen en altres **espais** esportius del barri. El projecte busca implicar a les **entitats** esportives del territori, tot afavorint la integració dels nens i nenes i adolescents en clubs i organitzacions de cada barri. Es promou alhora la creació d'una **xarxa** interactiva de cooperació entre el món educatiu i l'associatiu-esportiu que beneficiï a ambdós àmbits.

Objectius i abast

Els **objectius generals** de la pràctica són:

- Afavorir la inclusió social dels infants i joves independentment de l'origen o de la condició socioeconòmica (especialment d'adolescents) mitjançant la seva participació en una xarxa de relacions d'àmbit esportiu que fomenti l'educació en valors.
- Consolidar xarxes de relació interpersonal a partir del creixement i de l'enfortiment del teixit esportiu (clubs i entitats esportives) dels barris.

Per la seva banda, els **objectius** perseguits en les actuacions **específiques** són:

- Creació d'elements identitaris positius i aglutinadors de barri i de ciutat a través de les activitats esportives.
- Prevenir situacions de conflicte veïnal mitjançant la pràctica esportiva com a element aglutinador i que fomenta la relació i la interacció entre veïns i veïnes, independentment del seu origen.
- Implicar pares i mares en la pràctica esportiva dels seus fills i filles com a mitjà per enfortir la relació amb ells/es.
- Crear espais de lleure i formatius lligats a la pràctica esportiva que permetin adquirir habilitats i recursos prelaborals que facilitin l'accés dels joves que no estudien ni treballen al món laboral i a un oci alternatiu.
- Afavorir la interacció i la relació entre nois i noies d'origen divers a través de la pràctica esportiva.
- Contribuir a la millora de la convivència en l'espai públic del barri, especialment en aquells col·lectius de joves que en fan un ús intensiu.
- Promoure els valors esportius (esforç col·lectiu, identificació, etc.) com a eina de referència dins del marc relacional del barri i de millora de l'autoestima dels joves en risc d'exclusió.
- Contribuir a la formació de monitors i monitores dels propis barris.
- Fomentar el desenvolupament personal i professional dels nois i noies dels barris, mitjançant la formació tècnica i el desenvolupament de funcions de responsabilitat relacionades amb les activitats esportives.

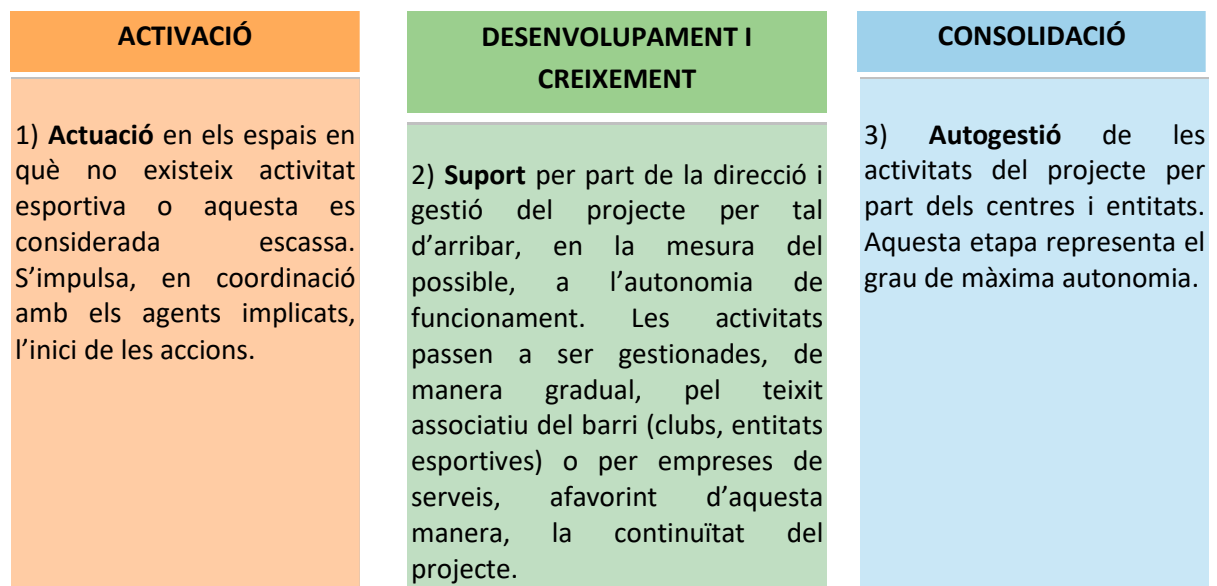
- Crear equips esportius de les escoles que participin en les competicions organitzades dins del marc del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona, amb la intenció de generar consciència de grup i de barri, a més d'afavorir el coneixement de la ciutat i d'altres realitats.
- Afavorir la creació de noves entitats esportives que donin continuïtat a la pràctica esportiva en l'edat adulta.

Pel que fa al **col·lectiu destinatari**, el projecte està dirigit a infants i joves independentment de l'origen o de la condició socioeconòmica. Els destinataris **indirectes** són el teixit esportiu, els pares i mares i el veïnat en general. L'**abast** territorial del projecte comprèn el nivell de **ciutat**, amb una implantació a nivell de barris.

El procés d'implementació

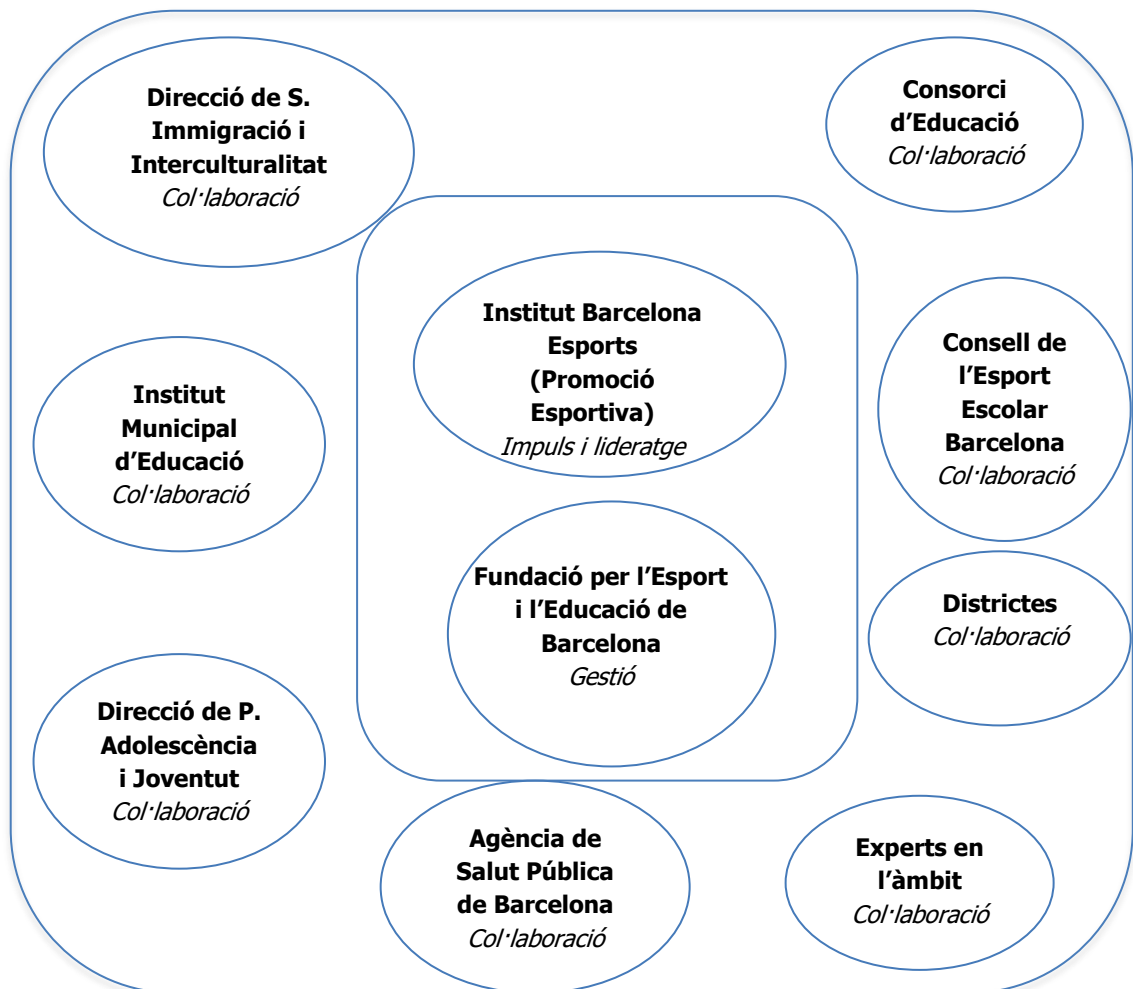
a) Etapes

La Mesura de Govern Convivim Esportivament es desenvolupa a partir de l'any 2012. La següent gràfica presenta el cicle d'implementació del projecte.

b) Actors implicats

El programa està impulsat per l'Institut Barcelona Esports (Promoció Esportiva). L'equip de coordinació i monitoratge està liderat per la Fundació per l'Esport i l'Educació de Barcelona (FEEB). A més, existeix una comissió de seguiment que té per objectiu coordinar els diversos agents implicats en el projecte. Així doncs, la següent gràfica sintetitza de forma esquemàtica l'univers d'actors del projecte.

c) Recursos

El programa treballa sota el criteri d'**optimització** tant dels recursos personals com materials. Pel que fa a les **persones**, el projecte es basa en els recursos humans i tècnics de l'Institut Barcelona Esports i la Fundació per l'Esport i l'Educació de Barcelona (coordinació i monitoratge), amb la col·laboració de les organitzacions esmentades. El recursos **materials** són aportats pel propi l'Institut Barcelona Esports, a més dels districtes i les quotes que paguen les persones participants de les activitats.

Resultats

Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència ha arribat a finals del curs 2013/2014 a uns 2100 infants i joves, que han participat d'un total de **94** grups d'activitat als districtes de Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuic, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí. La pràctica ha tingut **impacte** en el col·lectiu destinatari, però també en l'entorn territorial i les organitzacions implicades. Pel que fa al **col·lectiu destinatari**, Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència facilita l'accés dels infants i joves a l'activitat físico-esportiva, però també els ofereix l'oportunitat de formar-se per esdevenir monitors esportius d'aquestes mateixes activitats. La incidència en aquest sentit és especialment significativa en els col·lectius més vulnerables, que compten així amb un programa específic. En relació a l'**entorn territorial**, el projecte facilita que els joves puguin assumir tasques organitzatives o directives, amb la creació de noves entitats esportives en cas que en els barris de referència no existeixi una associació que pugui donar continuïtat a l'oferta d'activitat. Per la seva banda, la coordinació amb els agents del territori ha permès que les propostes d'actuacions hagin estat ben acollides i plenament integrades en d'altres accions, multiplicant l'efecte positiu en la manera habitual de treballar de l'IBE en col·laboració amb els equips dels districtes

Aprenentatge

Entre les **fortaleses** del projecte, destaca la capacitat per combinar l'apoderament del col·lectiu destinatari i la sostenibilitat de la intervenció pública. A més, l'impacte sobre el col·lectiu destinatari excedeix l'àmbit de la pràctica esportiva i repercuteix sobre els diferents factors que condicionen un procés d'exclusió social.

Per la seva banda, entre les dificultats i **reptes** experimentats per aquesta pràctica es pot anomenar a títol d'exemple la necessitat d'ampliació del seu pressupost, davant el requeriment d'atendre a una demanda més àmplia, no només en termes de participació del col·lectiu identificat sinó també de nova demanda. El projecte ha desenvolupat així, entre d'altres aspectes, l'increment d'hores en grups d'activitat vigents, la implementació d'activitats en noves zones i la millora en la qualitat de l'oferta i la formació.

Finalment, pel que fa a la **transferibilitat**, el programa Aprenem Esportivament i Eines per a la Convivència ha consolidat un tipus d'intervenció que vincula esport i inclusió social, amb una metodologia que combina participació i formació amb l'objectiu de facilitar l'apoderament dels participants. Cal esmentar que aquesta metodologia, desplegada a través d'una oferta d'activitats adaptada a les necessitats identificades, ha estat reutilitzada en altres projectes desenvolupats a la ciutat de Barcelona.

Informació pràctica

Promogut/Impulsat per: Institut Barcelona Esports. Promoció Esportiva.

Professional o tècnic/a promotor/a inicial: Marta Carranza - 934023010- mcarranza@bcn.cat

Professional o tècnic/a referent actual: David Gaudio - 934012041 – jgaudio@bcn.cat

Documentació disponible:

Document	Tipus	Data
<i>Mesura de Govern " Convivim Esportivament "</i>	<i>Document</i>	<i>29/06/2012</i>
<i>Informe del projecte</i>	<i>Document</i>	<i>Ocutbre 2015</i>
<i>Vídeo presentació projecte</i>	<i>Web:</i> <i>https://www.youtube.com/watch?v=fVyW356I-Gw</i>	<i>2014</i>

Annex. Actualitzacions

A agost del 2017

Evolució

El nom de la pràctica canvia a "Convivim Esportivament".

Dins les millores que hi ha hagut en el programa des del moment en què es va descriure en aquest document, cal destacar les millores en les formacions adreçades als monitors i un augment en la partida econòmica extraordinària.